

Memòria justificativa sobre la necessitat d'iniciar un procediment de revisió d'ofici de l'Acord del Consell de Govern de 27 de març de 2023, pel qual la regeneració d'aigües depurades per a usos de la pròpia depuradora, urbans i/o ambientals es consideri política hidràulica de la Comunitat Autònoma de les Illes Balears a efectes d'aplicació de la normativa al cànon de sanejament

I. Antecedents

1. La Llei 9/1991, de 27 de novembre, reguladora del cànon de sanejament d'aigües, va establir un cànon de sanejament d'aigües com a exacció de dret públic exigible en tot el territori de la Comunitat Autònoma de les Illes Balears per finançar les actuacions de política hidràulica que realitzi la junta d'aigües de Balears (*BOCAIB* núm. 160 del 24 de desembre de 1991).
2. En desenvolupament de les disposicions addicionals segona i sisena la Llei 9/1991, es varen dictar dos decrets:
 - a) Decret 25/1992, de 12 de març, sobre indemnitzacions a ajuntaments i altres entitats públiques pels costs de conservació, manteniment i explotació del servei de depuració d'aigües residuals (*BOCAIB* núm. 40 de 2 d'abril de 1992). Aquest Decret fixa la forma i les condicions en què els ajuntaments i altres entitats públiques que prestin el servei de depuració d'aigües residuals han de ser indemnitzats pels costs de conservació, manteniment i explotació que suportin, dins de les disponibilitats pressupostàries.
 - b) Decret 51/1992, de 30 de juliol, sobre indemnitzacions i compensacions per obres i instal·lacions de depuració d'aigües residuals (*BOCAIB* núm. 98 de 15 d'agost de 1992). Aquest Decret fixa les regles, els procediments i els requisits per determinar i quantificar els drets a indemnitzacions per noves instal·lacions depuradores d'aigües residuals
3. La Llei 9/1991 es va modificar per distintes disposicions, entre les que cal esmentar: Llei 6/1992, de 22 de desembre, de pressuposts generals de la Comunitat Autònoma de les Illes Balears per al 1993 (*BOCAIB* núm. 158 de 1992); Llei 4/1994, de 29 de novembre, de mesures en relació amb diverses figures tributàries de la CAIB (*BOCAIB* núm. 154 de 1994); Llei 8/2004, de 23 de desembre, de mesures tributàries, administratives i de funció pública (*BOIB* núm. 186 de 2004); Llei 13/2005, de 27 de desembre, de mesures tributàries i administratives (*BOIB* núm. 196 de 2005); Decret Llei 6/2011, de 2 de desembre, de Mesures Tributàries Urgents (*BOIB* núm. 183 de 2011); Llei 3/2012, de 30

d'abril, de mesures tributàries urgents (*BOIB* núm. 068 de 2012); Llei 15/2012, de 27 de desembre, de pressuposts generals de la comunitat autònoma de les Illes Balears per a l'any 2013 (*BOIB* núm. 195 de 2012); Llei 8/2013, de 23 de desembre, de pressuposts generals de la comunitat autònoma de les Illes Balears per a l'any 2014 (*BOIB* núm. 181 de 2013); Llei 13/2014, de 29 de desembre, de pressuposts generals de la comunitat autònoma de les Illes Balears per a l'any 2015 (*BOIB* núm. 178 de 2014); Llei 3/2015, de 23 de març, per la qual es regula el consum cultural i el mecenatge cultural, científic i de desenvolupament tecnològic, i s'estableixen mesures tributàries (*BOIB* núm. 044 de 2015), i Llei 5/2015, de 23 de març, de racionalització i simplificació de l'ordenament legal i reglamentari de la comunitat autònoma de les Illes Balears (*BOIB* núm. 044 de 2015).

4. El Decret 25/1992 va ser objecte de distintes modificacions entre altres per la Llei 3/2020, de 29 de desembre, de pressuposts generals de la Comunitat Autònoma de les Illes Balears per a l'any 2021 (*BOIB* núm. 216, de 31 de desembre de 2020), pel Decret 48/2008, de 18 d'abril (*BOIB* núm. 056, de 24 d'abril de 2008), algun apartat d'un dels seus articles derogat pel Decret 20/2012, de 16 de març, pel qual es regula l'estructura dels òrgans competents per conèixer i resoldre les reclamacions economicoadministratives que es produeixen en l'àmbit de la gestió econòmica, financera i tributària de la Comunitat Autònoma de les Illes Balears (*BOIB* núm. 042, de 22 de març de 2012) i alguna disposició afegida per la Llei 13/2014, de 29 de desembre, de pressuposts generals de la comunitat autònoma de les Illes Balears per a l'any 2015 (*BOIB* núm. 178, de 30 de desembre de 2014).
5. El Decret 51/1992 ha estat afectat, entre altres, per les següents disposicions: Decret 82/1992, de 18 de novembre (*BOCAIB* núm. 144, de 28 de novembre de 1992), Decret 20/2012, de 16 de març, pel qual es regula l'estructura dels òrgans competents per conèixer i resoldre les reclamacions economicoadministratives que es produeixen en l'àmbit de la gestió econòmica, financera i tributària de la Comunitat Autònoma de les Illes Balears (*BOIB* núm. 042, de 22 de març de 2012), Llei 15/2012, de 27 de desembre, de pressuposts generals de la comunitat autònoma de les Illes Balears per a l'any 2013 (*BOIB* núm. 195, de 29 de desembre de 2012) i Llei 2/2020, de 15 d'octubre, de mesures urgents i extraordinàries per a l'impuls de l'activitat econòmica i la simplificació administrativa en l'àmbit de les administracions públiques de les Illes Balears per pal·liar els efectes de la crisi ocasionada per la COVID-19 (*BOIB* núm. 180, de 20 d'octubre de 2020).
6. L'any 2016 es va dictar el Decret legislatiu 1/2016, de 6 de maig, pel qual s'aprova el text refós de la Llei 9/1991, de 27 de novembre, reguladora del cànon de sanejament d'aigües, en la Disposició addicional segona, establia el següent:

«1. Els ajuntaments i les altres entitats públiques que presten el servei de depuració d'aigües residuals tenen dret a ser indemnitzats pels costos de conservació, manteniment, explotació i instal·lació que suportin, de la manera i sota les condicions que reglamentàriament aprovi el Govern de les Illes Balears a proposta de la persona titular de la Conselleria de Medi Ambient, Agricultura i Pesca.

2. En tot cas, el dret i la quantia de les indemnitzacions queden sotmesos a les disponibilitats pressupostàries, i també, pel que fa a les indemnitzacions per obres i instal·lacions, a la planificació que estableixi la Conselleria de Medi Ambient, Agricultura i Pesca.»

7. L'any 2023 el Consell de Govern, en la sessió de dia 27 de març de 2023, va adoptar l'Acord que, sota la rubrica "la regeneració d'aigües depurades per a usos de la pròpia depuradora, urbans i/o ambientals es consideri política hidràulica de la Comunitat Autònoma de les Illes Balears a efectes d'aplicació de la normativa al cànon de sanejament", estableix el següent:

*«**Primer.** Que els sistemes de regeneració d'aigües depurades en règim de servei públic, l'efluent dels quals sigui destinat a usos de la pròpia instal·lació, usos urbans i/o usos ambientals es considerin política hidràulica de la Comunitat Autònoma de les Illes Balears a efectes d'aplicació de la normativa relativa al cànon de sanejament i per tant es puguin beneficiar de les indemnitzacions via cànon de sanejament sempre i quan aquests sistemes compleixin amb els requisits establerts a la normativa d'aplicació.*

***Segon.** Per als usos indicats anteriorment que, pel fet de ser part d'un servei públic, hi hagi certa recuperació de les despeses per mitjà de tarifes o taxes, únicament serà susceptible d'indemnització la part de la despesa no recuperada.*

***Tercer.** Tot l'anterior sempre d'acord a la disposició addicional segona del Text refós de la Llei 9/1991, de 27 de novembre, reguladora del cànon de sanejament d'aigües, que estableix que en tot cas, el dret i la quantia de les indemnitzacions queden sotmesos a les disponibilitats pressupostàries.»*

8. La Llei 7/2024, d'11 de desembre, de mesures urgents de simplificació i racionalització administratives de les administracions públiques de les Illes Balears, va modificar l'apartat 2 de la disposició addicional segona del text refós de la Llei 9/1991, de 27 de novembre, quedant modificat de la manera següent:

«2. En tot cas, el dret i la quantia de les indemnitzacions queden sotmesos a les disponibilitats pressupostàries del programa de sanejament i depuració d'aigües, i també, pel que fa a les indemnitzacions per obres i instal·lacions, a la planificació que estableixi, mitjançant una resolució dictada en el marc del títol IV de la Llei 39/2015, d'1 d'octubre, del procediment administratiu comú de les administracions públiques, la persona titular de la conselleria competent en matèria de cicle de l'aigua.»

II. contingut de la normativa

La normativa sobre indemnitzacions amb càrrec al cànon de sanejament estableix que les indemnitzacions són per els següents conceptes:

- a) El finançament de les actuacions de política hidràulica que executi el Govern de les Illes Balears (art. 1 del Decret legislatiu 1/2016).
- b) La indemnització per costos de conservació, manteniment i explotació que suportin els ajuntaments i altres entitats públiques que prestin el servei de depuració d'aigües residuals, en compliment del que estableix la disposició addicional segona del Decret legislatiu 1/2016 (art.1 Decret 25/1992).

La disposició addicional segona, apartat I, de l'actual Decret legislatiu 1/2016 estableix que:

"1. Els ajuntaments i les altres entitats públiques que prestin el servei de depuració d'aigües residuals tenen dret a ser indemnitzats pels costos de conservació, manteniment, explotació i instal·lació que suportin, de la manera i sota les condicions que reglamentàriament aprovi el Govern de les Illes Balears a proposta de la persona titular de la Conselleria de Medi Ambient, Agricultura i Pesca."

- c) Les indemnitzacions per noves instal·lacions depuradores d'aigües residuals i la compensació per instal·lacions en funcionament establert a les disposició addicionals segona i sisena de la Llei 9/1991 (art. 1 Decret 51/1992).

El contingut de la disposició addicional segona ja està indicat i el Decret legislatiu 1/2016 no conté cap disposició sisena.

Als efectes de l'aplicació del Decret 51/1992 (art. 2) es consideraran instal·lacions depuradores d'aigües residuals aquelles que, funcionant amb el cabdal nominal pel que foren construïdes, redueixin la seva càrrega contaminant com a mínim en un 80%, mesurada en DBO5.

En tot cas, no es consideraran instal·lacions amb dret a indemnització o compensació:

- a) Aquelles que, per afectar una indústria, edificació o complex determinat, no compleixin una finalitat col·lectiva.
- b) Aquelles compreses en les obres d'urbanització i en les instal·lacions i dotacions previstes en plans d'ordenació o projectes d'urbanització finançades amb càrrec a la Junta de Compensació o, si n'era el cas, al promotor individual, i que haguessin de ser cedides gratuïtament a l'Administració de conformitat amb el que es disposa en l'article 180 del Reglament de Gestió Urbanística aprovat per Reial Decret 3288/1978, de 20 d'agost.

Així mateix (art.3), es consideren noves instal·lacions:

- a) Les de nova planta.
- b) Les modificacions, ampliacions i substitucions d'elements d'instal·lacions en servei.

III. Contingut de l'Acord de 27 de març de 2023

L'Acord del Consell de Govern de 27 de març de 2023, assenyala en els seus antecedents, entre altres extrems el següent:

"...fins al moment en la interpretació d'aquests decrets no s'han considerat els sistemes de regeneració per la reutilització dins la pròpia depuradora, urbana i ambiental com a part del sistema de depuració ni com a forma de retorn de les aigües depurades al medi, per la qual cosa no s'hi han destinat.

S'ha de tenir en compte que el cànon de sanejament es recapta als usuaris d'aigua en base al volum consumit, el que suposa una aplicació directa del principi de, i per tant és coherent que aquest tribut no es destini només a la depuració, si no qui contamina paga que també ho faci a la reutilització a la pròpia depuradora, la urbana i l'ambiental.

Amb la reutilització dins la pròpia depuradora, per a usos urbans i per a usos ambientals es contribueix a la reducció i minimització del consum net de recursos naturals i s'afavoreix el seu retorn a les aigües subterrànies, i per tant a la millora de l'estat dels aqüífers."

L'Acord esmentat preveu, com ja s'ha indicat anteriorment, i resumidament, que els sistemes de regeneració d'aigües depurades en règim de servei públic, l'efluent dels quals sigui destinat a usos de la pròpia instal·lació, usos urbans i/o usos ambientals es considerin política hidràulica de la Comunitat Autònoma de les Illes Balears a efectes d'aplicació de la normativa relativa al cànon de sanejament i per tant es puguin beneficiar de les indemnitzacions via cànon de sanejament sempre i quan aquests sistemes compleixin amb els requisits establerts a la normativa d'aplicació.

IV. Consideracions relatives a l'Acord de Consell de Govern de data 27 de març de 2023

L'Acord de Consell de Govern de data 27 de març de 2023 incorr en dues possibles causes de nul·litat de ple dret previstes a l'article 47.1 apartats e) i f) de la Llei 39/2025, d'1 d'octubre, de Procediment Administratiu Comú de les Administracions Públiques.

a) La primera causa de nul·litat de ple dret es refereix a ser nuls els actes administratius dictats prescindint total i absolutament del procediment legalment establert.

Cal indicar que, ni als arxius de la Direcció General de Recursos Hídrics, ni als arxius del Servei jurídic de la conselleria de Medi Ambient i Territori - actualment la Conselleria de la Mar i del Cicle de l'Aigua-, ni als arxius de la Secretaria General, consta cap documentació alguna o expedient administratiu relatiu al procediment per a dictar l'esmentat acte, que s'ha d'ajustar als tràmits prevists a la Llei 39/2015 (articles 54 a 88), que integren essencialment el títol IV de l'esmentada llei. No s'ha trobat ni una memòria o un informe justificatiu de l'Acord, ni la resolució d'inici, ni el compliment dels tràmits d'audiència i informació pública i només consta que es va elevar al Consell de Govern una proposta d'Acord, que es va dictar sense procediment.

Així mateix, cal tenir en compte que la Instrucció 1/2017, de data 6 de febrer de 2017, de la secretària general de la Conselleria de Presidència estableix la documentació que ha d'acompanyar els assumptes per incloure'ls en l'índex d'assumptes i en l'ordre del dia, i el procediment per fer la tramesa de la documentació dels assumptes que s'han de sotmetre a deliberació en les sessions ordinàries del Consell de Govern. En particular, el seu l'Annex II, estableix el model d'ofici de tramesa de propostes d'Acord a trametre a la secretària general de la conselleria de Presidència per part del secretari/secretària general de la conselleria interessada.

A la Secretaria General de l'antiga Conselleria de Medi Ambient i Territori i actual Conselleria de la Mar i del Cicle de l'Aigua, només s'ha trobat la proposta d'Acord per elevar al Consell de Govern, sense cap altre tipus de documentació, com ja s'ha indicat anteriorment, com hauria de ser la memòria o informe justificatiu, la resolució d'inici, el tràmit d'audiència, el tràmit d'informació pública al BOIB.

En conseqüència, cal concloure que l'Acord de Consell de Govern de data 27 de març de 2023 s'ha dictat prescindint total i absolutament del procediment legalment establert, la qual cosa suposa una causa de nul·litat de ple dret de l'art. 47.1 e) de la Llei 39/2015.

b) La segona causa de nul·litat és la prevista a l'art. 47.1 f) de la Llei 39/2015, consistent en l'adopció d'un acte exprés contrari a l'ordenament jurídic pel qual s'adquireixen facultats o drets quan es manqui dels requisits essencials per a la seva adquisició.

L'Acord de Consell de Govern indica expressament, com ja s'ha indicat, que fins aquest Acord la interpretació dels decrets no s'han considerat els sistemes de regeneració per la reutilització dins pròpia depuradora, urbana i ambiental com a part de sistema de depuració ni com a forma de retorn de les aigües depurades al medi, per la qual cosa no s'hi han destinat.

L'Acord, un simple acte administratiu, pretenia que certes entitats (els ajuntaments i altres entitats públiques que prestin el servei de depuració d'aigües residuals)

poguessin tenir el dret de ser indemnitzades, no tan sols al seu servei de depuració, tal com estableix el bloc normatiu regulador del cànon de sanejament, sinó també al seu servei de regeneració d'aigües depurades.

A l'article 1 de la llei de cànon s'estableix un cànon de sanejament d'aigües com a exacció de dret públic exigible en tot el territori de la Comunitat Autònoma de les Illes Balears per finançar les actuacions de política hidràulica que executi el Govern de les Illes Balears.

L'Acord indica al seu primer punt que els sistemes de regeneració d'aigües depurades en règim de servei públic, l'efluent dels quals sigui destinat a usos de la pròpia instal·lació, usos urbans i/o usos ambientals es considerin política hidràulica de la Comunitat Autònoma de les Illes Balears a efectes d'aplicació de la normativa relativa al cànon de sanejament i per tant es puguin beneficiar de les indemnitzacions via cànon de sanejament sempre i quan aquests sistemes compleixin amb els requisits establerts a la normativa d'aplicació.

És important puntualitzar aquí, que els sistemes de regeneració d'aigües depurades en règim de servei públic, l'efluent dels quals sigui destinat a usos de la pròpia instal·lació, usos urbans i/o usos ambientals els quals es considerin política hidràulica de la Comunitat Autònoma de les Illes Balears, podrien ser susceptibles de ser indemnitzats pel cànon de sanejament sempre i quan siguin executats pel Govern de les Illes Balears (tal com indica l'article 1 de la llei de cànon), sense necessitat de l'Acord esmentat.

La disposició addicional segona del Decret legislatiu 1/2016, de 6 de maig preveu que els ajuntaments i les altres entitats públiques que prestin el servei de depuració d'aigües residuals tenen dret a ser indemnitzats pels costos de conservació, manteniment, explotació i instal·lació que suportin, de la manera i sota les condicions que reglamentàriament aprovi el Govern de les Illes Balears a proposta de la persona titular de la Conselleria de Medi Ambient, Agricultura i Pesca.

El bloc normatiu regulador del cànon de sanejament, integrat pel Decret legislatiu 1/2016 i el Decret 51/1992, en relació a les obres i inversions al servei de depuració d'aigües residuals, distingeix dos supòsits distints:

- a) Tractant-se del Govern de les Illes Balears, el finançament de totes aquelles actuacions de política hidràulica que executi el Govern de les Illes Balears, en el que s'inclouen entre d'altres actuacions a torrents, abastiment, depuració, regeneració, sanejament, etc...
- b) Tractant-se d'ajuntaments i les altres entitats públiques que prestin el servei de depuració d'aigües residuals, el dret a ser indemnitzats pels costos de conservació, manteniment, explotació i instal·lació que suportin aquest servei de depuració d'aigües residuals.

En conseqüència, tant els ajuntaments com les altres entitats públiques que presten el servei de depuració d'aigües residuals tan sols tenen normativament el dret a ser indemnitzats pels costos de depuració que suportin, mentre que el Govern de les Illes Balears (GOIB) sí pot finançar totes aquelles actuacions de política hidràulica que executi.

La finalitat pretesa de l'Acord era considerar política hidràulica certes actuacions d'altres entitats que no fossin el GOIB i així tenguessin el dret de ser indemnitzades, si bé no es va tenir en compte que per molt que es consideràs un servei de regeneració com a política hidràulica de la CAIB, aquella actuació havia de ser executada pel GOIB, tal com estableix l'article 1 de la llei del cànon, per a que fos indemnitzable. Els ajuntaments i altres entitats públiques que prestin el servei de depuració d'aigües residuals no són, evidentment, el Govern de les Illes Balears, i per tant no tenen dret a ser indemnitzades per les actuacions de política hidràulica que executin. L'Acord suposa un acte exprès contrari a l'ordenament jurídic que serveix de marc per atorgar un dret que no està previst i es contrari a l'ordenament jurídic.

El contingut del Decret 51/1992, de 30 de juliol, ja ha estat analitzat anteriorment.

En conseqüència, i de conformitat amb el que s'ha indicat, l'Acord del Consell de Govern no té suport legal ni reglamentari, és contrari a l'ordenament jurídic i pretén que els ajuntaments i altres entitats públiques puguin sol·licitar indemnitzacions a altres serveis que no siguin serveis de depuració i que no estan prevists a la normativa del cànon, com ja s'ha indicat, servint de marc per adquirir facultats o drets, mancant dels requisits, per la seva adquisició.

V. conclusió final:

Per tot el que s'ha exposat, es considera que procedeix iniciar un procediment de revisió d'ofici de l'Acord de Consell de Govern, de 27 de març de 2023, per les causes de nul·litat de ple dret previstes en els apartats e) i f) (art. 47) de la Llei 39/2015:

e) Els dictats prescindint total i absolutament del procediment legalment establert.

f) Els actes expressos o presumptes contraris a l'ordenament jurídic pels quals s'adquireixen facultats o drets quan es manqui dels requisits essencials per a la seva adquisició.

La cap de la Secció Jurídica
Carme Fiol Gelabert

El cap de la Secció de Sanejament i
Qualitat de les Aigües
Tomeu Bestard Puig

Conforme amb la present memòria elevo al conseller de la Mar i del Cicle de l'Aigua per a que elevi al Consell de Govern una proposta de revisió d'ofici de l' Acord del Consell de Govern, 27 de març del 2023.

El director general de Recursos Hídrics

Joan B. Calafat Busquets

Govern de les Illes Balears

DOCUMENT ELECTRÒNIC

CODI SEGUR DE VERIFICACIÓ

fe676d970639b9ea789657444941bfafda00b53f28f6870ee198dcca6de769b8

ADREÇA DE VALIDACIÓ DEL DOCUMENT

<https://csv.caib.es/concsvfront/view.xhtml?hash=fe676d970639b9ea789657444941bfafda00b53f28f6870ee198dcca6de769b8>

INFORMACIÓ DELS SIGNANTS

Signant

JUAN BARTOLOME CALAFAT BUSQUETS

Director General de Recursos Hídrics

Conselleria de la Mar i del Cicle de l'Aigua

COMUNITAT AUTÒNOMA DE LES ILLES BALEARS

Data signatura: 18-07-2025 14:40:36 GMT+0200

"Data signatura" és la data que tenia l'ordinador del signant en el moment de la signatura

Signant

MARIA DEL CARMEN FIOL GELABERT

COMUNITAT AUTÒNOMA DE LES ILLES BALEARS

Data signatura: 18-07-2025 13:17:26 GMT+0200

"Data signatura" és la data que tenia l'ordinador del signant en el moment de la signatura

Signant

BARTOLOME BESTARD PUIG

COMUNITAT AUTÒNOMA DE LES ILLES BALEARS

Data signatura: 18-07-2025 13:02:14 GMT+0200

"Data signatura" és la data que tenia l'ordinador del signant en el moment de la signatura

Firma amb segell de temps: 18-07-2025 14:40:48 GMT+0200

METADADES ENI DEL DOCUMENT

Identificador: ES_A04013551_2025_t6178ctlrrie7nutc8mk0mvnqhvi9a

Nom del document: Memòria justif revisió d'ofici Acord CG mar de 2023-signat 2025-1752842451371.pdf

Versió NTI: <http://administracionelectronica.gob.es/ENI/XSD/v1.0/documento-e>

Tipus de document: Altres

Estat elaboració: Original

Aquesta és una còpia autèntica imprimible d'un document electrònic. Podeu comprovar la seva validesa al següent enllaç:

<https://csv.caib.es/concsvfront/view.xhtml?hash=fe676d970639b9ea789657444941bfafda00b53f28f6870ee198dcca6de769b8>

CSV: fe676d970639b9ea789657444941bfafda00b53f28f6870ee198dcca6de769b8

Òrgan: A04013551

Data captura: 18-07-2025 14:40:45 GMT+0200

Origen: Administració

Tipus de signatura: Pades

Pàgines: 11

Aquesta és una còpia autèntica imprimible d'un document electrònic. Podeu comprovar la seva validesa al següent enllaç:

<https://csv.caib.es/concsvfront/view.xhtml?hash=fe676d970639b9ea789657444941bfafda00b53f28f6870ee198dcca6de769b8>

CSV: fe676d970639b9ea789657444941bfafda00b53f28f6870ee198dcca6de769b8